

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ ΤΑΞΗΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Διδαγμένο κείμενο:

ΠΛΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ(519 b-520a)

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τί δέ; Τόδε οὐκ εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδευτοὺς καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἰκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατροῖβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὐ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδία τε καὶ δημοσία, τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν, ἠγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δὴ;

Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἐπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χειρόν ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὦσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῆ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

Ἀληθῆ, ἔφη· ἐπελαθόμην γάρ.

Σκέψαι τοίνυν, εἶπον, ὦ Γλαύκων, ὅτι οὐδ' ἀδικήσομεν τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοσόφους γιγνομένους, ἀλλὰ δίκαια πρὸς αὐτοὺς ἐροῦμεν, προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τε καὶ φυλάττειν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «Τι δέ; Τόδε οὐκ ...ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.»

Μονάδες 10

2. ἐν παιδείᾳ, βελτίστας φύσεις, καταβαίνειν: Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των παραπάνω ὀρων του κειμένου.

Μονάδες 15

3. Ποιος είναι ο σκοπός του νόμου σύμφωνα με το Σωκράτη και πώς συνδέεται με το χρέος του ιδανικού φιλοσόφου στην Πολιτεία; Να αξιολογήσετε τη θέση του.

Μονάδες 15

4. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω θέσεις, τη λέξη **Σωστό**, αν είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν είναι λανθασμένη:

α. Η ιδεώδης Πολιτεία είναι αριστοκρατική και η αριστοκρατία της βασίζεται στην καταγωγή.

β. Με τον ὄρο τάξη στην Πολιτεία δηλώνεται η λειτουργία μιας ομάδας μέσα στην κοινωνία.

γ. Ο Πολέμαρχος ισχυρίζεται ότι το συμφέρον του ισχυρού καθορίζει το τι είναι δίκαιο

δ. Στη δικαιοσύνη δεν εμπεριέχονται η ανδρεία, η σοφία και η σωφροσύνη.

ε. Η αλληγορία του σπηλαίου αναπτύσσεται στην αρχή του Ζ' βιβλίου της πολιτείας.

Μονάδες 10

5. Να βρείτε στο παραπάνω διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **επιεικής, κατοικία, ντροπή, χειραφέτηση, λέσχη, φύλο, ιχνηλάτης, βωμός, δωρεά, χρηστός.**

Μονάδες 10

Αδίδακτο κείμενο:
Θουκυδίδου, Ιστορία Η, 84, 1-3

Νικίας δ' ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο ἤγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμόν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παταχόθεν προσβολῆς ἰππέων τε πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου, οἴομενοι ῥᾶόν τι σφίσι ἔσεσθαι, ἦν διαβῶσι τὸν ποταμόν, ἅμα δ' ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίας καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμία. Ὡς δὲ γίνονται ἐπ' αὐτῶ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλεπὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποιοῦν.

Λεξιλόγιο:

προσκειμαι= ἐπίκειμαι= επιτίθεμαι

κόσμος= τάξη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A] Να μεταφραστεί το απόσπασμα.

Μονάδες 20

B] Γραμματική

Να γραφούν οι ακόλουθοι τύποι:

ἤγε (γ' ενικό οριστικής παρακειμένου στην αντίθετη φωνή):

ἰππέων (κλητική ενικού):

πολλῶν (ἐπίρρημα υπερθετικού βαθμού):

διαβῶσι (β' ενικό προστακτικής του ίδιου χρόνου και φωνής):

γίγνομαι (απαρέμφατο αορίστου β'):

ἐσπίπτουσι (ονομαστική πληθυντικού του αρσενικού γένους της μετοχής του παρακειμένου):

πᾶς (γενική πληθυντικού του ίδιου γένους):

χαλεπὴν (αιτιατική πληθυντικού του ουδετέρου γένους στο συγκριτικό βαθμό):

βάλλοντες (γ' πληθυντικό ευκτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή):

βιαζόμενοι (β' πληθυντικό υποτακτικής παθητικού αορίστου):

Μονάδες 10

Γ] Συντακτικό:

1. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι ακόλουθες λέξεις: **τὸν Ἀσσίναρον, τοῦ ὄχλου, κόσμῳ, πρῶτος, χαλεπήν.**

Μονάδες 5

2. Ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο: Να συμπτυχθεῖ ἡ δευτερεύουσα πρόταση στὴν ἀντίστοιχη μετοχή.

Μονάδες 2

3. «ῥᾶόν τι σφίσι ἔσεσθαι, ἦν διαβῶσι τὸν ποταμόν»: Να αναγνωριστεῖ ὁ ἐξαρτημένος υποθετικός λόγος καὶ νὰ μετατραπεί στὸ ἀντίστοιχο εἶδος στὸν εὐθύ λόγο.

Μονάδες 3

Οδηγίες πρὸς υποψηφίους

1. Στὸ τετράδιο νὰ γράψετε μόνο τὰ προκαταρκτικά (ἡμερομηνία, ἐξεταζόμενο μάθημα). **Νὰ μὴν αντιγράψετε** τὰ θέματα στὸ τετράδιο.
2. Νὰ γράψετε τὸ ὀνοματεπώνυμό σας στὸ πάνω μέρος τῶν φωτοαντιγράφων, ἀμέσως μόλις σας παραδοθοῦν. **Καμιὰ ἄλλη σημείωση δὲν ἐπιτρέπεται** νὰ γράψετε. Κατὰ τὴν ἀποχώρησή σας νὰ παραδώσετε μαζί με τὸ τετράδιο καὶ τὰ φωτοαντίγραφα.
3. Νὰ ἀπαντήσετε **στὸ τετράδιό σας** σὲ ὅλα τὰ θέματα.
4. Νὰ γράψετε τὶς ἀπαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ἢ **μόνο** με μαύρο στυλό.
5. Διάρκεια ἐξέτασης: τρεῖς (3) ὥρες μετὰ τὴν διανομὴ τῶν φωτοαντιγράφων.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**